

WhatsAppfraude

Wat je moet weten

Ben je slachtoffer geworden van WhatsAppfraude? Dan wil je weten wie je aansprakelijk kunt stellen. In deze infographic lees je hoe WhatsAppfraude strafrechtelijk wordt aangepakt en welke zorgplicht banken hebben. Zo ben je snel op de hoogte van de belangrijkste informatie.

Wat houdt WhatsAppfraude in?

- ⇒ WhatsAppfraude is een vorm van hulpvraagfraude en wordt ook wel vriend-in-noodfraude genoemd
- ⇒ Criminelen doen zich voor als bekende via WhatsApp
- ⇒ Ze gebruiken vaak een nieuw nummer of een gehackt account
- ⇒ Slachtoffers worden onder druk gezet om **dringend** geld over te maken
- ⇒ Fraudeurs maken misbruik van het vertrouwen van slachtoffers

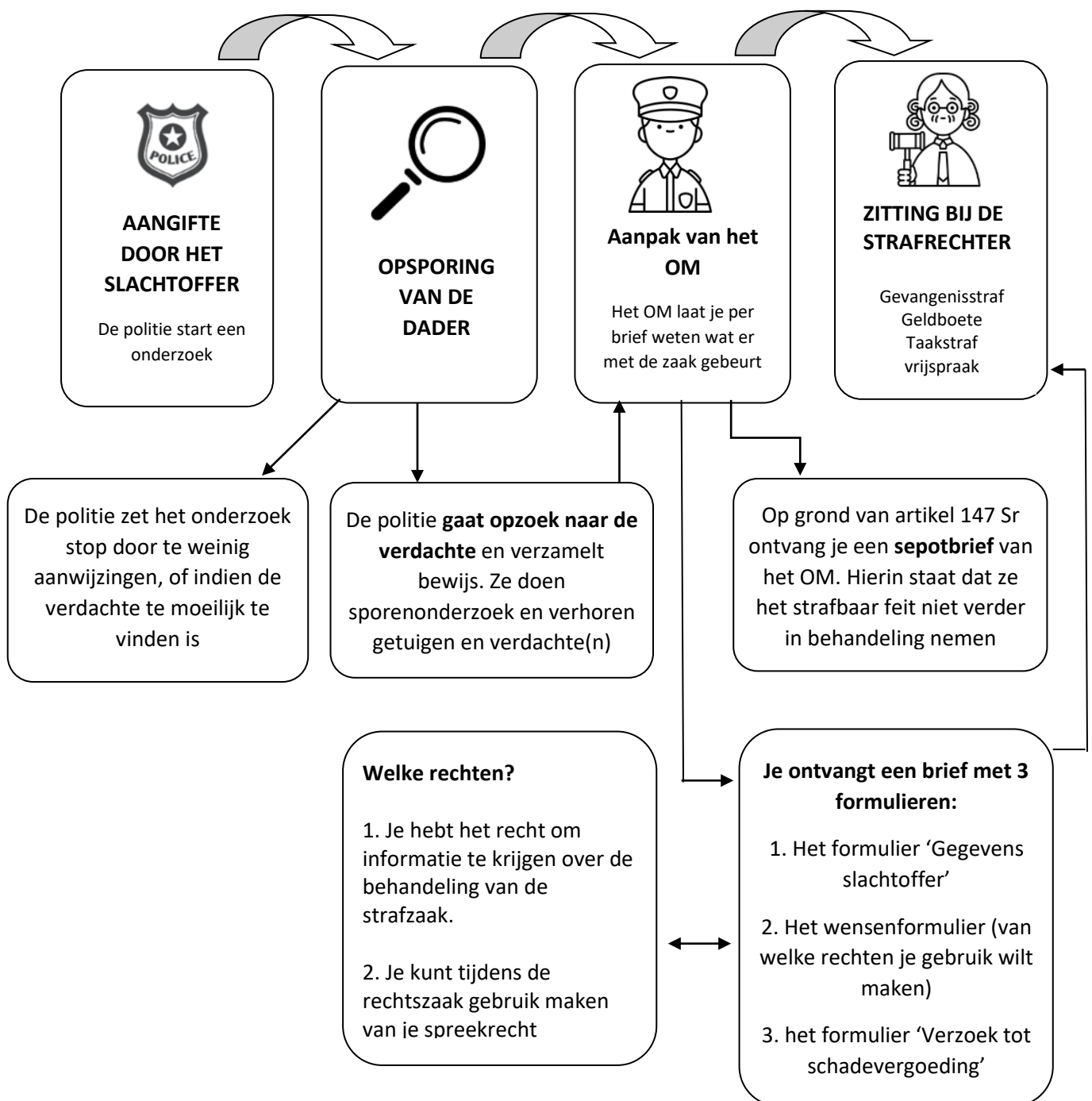
Hoe is WhatsAppfraude strafrechtelijk geregeld?

Artikel 326 Sr: Oplichting

- ⇒ WhatsAppfraude is een vorm van oplichting, en oplichting is een vorm van bedrog
- ⇒ Artikel 326 van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat oplichting strafbaar wordt gesteld
- ⇒ WhatsAppfraude kan worden bestraft met een gevangenisstraf van maximaal vier jaar of een geldboete van max €103.000
- ⇒ Het wordt omschreven als het misleiden van een ander door middel van een valse naam, valse hoedanigheid, listige kunstgrepen of een samenweefsel van verdichtsels
- ⇒ Het doel is financieel voordeel te behalen

De strafrechtelijke procedure:

Is een geldezel strafbaar?

Criminelen gebruiken de bankrekening van een ander, vaak tegen een vergoeding, om geld wit te wassen. Het frauduleus verkregen geld wordt via deze rekening doorgesluisd naar de uiteindelijke ontvangers. Personen die hun rekening hiervoor beschikbaar stellen, worden 'geldezels' of 'katvangers' genoemd en kunnen strafrechtelijk vervolgd worden.

Artikel 420bis Sr: Witwassen

- ⇒ Het fungeren als een geldezel kan worden bestraft met een gevangenisstraf van maximaal zes jaar en/of een boete van max €103.000
- ⇒ De oplegging van een taakstraf is ook mogelijk
- ⇒ Ook onbewuste deelname kan strafbaar zijn

Wat houdt de zorgplicht van een bank in bij WhatsAppfraude?

Een bank heeft **een zorgplicht** tegenover hun klanten bij fraude. Ze moeten maatregelen nemen om fraude te voorkomen en op te sporen

Artikel 7:529 BW

Artikel 7:529 lid 1 en lid 2 BW bepaalt dat de verliezen die voortvloeien uit **niet toegestane betalingstransacties**, voor rekening van de bank komen, tenzij sprake is van fraude, opzettelijk handelen of grove nalatigheid aan de zijde van de consument

Artikel 7:533 BW

Artikel 7:533 lid 4 BW geeft de bank de **verplichting gevolg te geven** aan een ten laste van een rekeninghouder gegeven betaalopdracht

Artikel 4:24a Wft

De algemene zorgplicht voor banken is vastgelegd in de Wet op het financieel toezicht

De toetsing van de zorgplicht van de bank

De geschillencommissie Financiële Dienstverlening (KiFiD) biedt mensen met een financiële klacht laagdrempelige en deskundige geschilbeslechting als alternatief voor de rechter

Voorbeeld: uitspraak door KiFiD in het geval van WhatsAppfraude

KiFiD nr. 2021-0137

Bank meestal niet aansprakelijk, tenzij zorgplicht is geschonden

Zorgplicht = volgens de vaste lijn van de commissie beperkt tot het optimaliseren van het betalingsverkeer ten aanzien van de rekening van consument

Uitvoeren betaalverzoek is niet verwijtbaar, zolang er geen signalen van WhatsAppfraude zijn

De bank hoeft pas onderzoek te doen als zij weet van verdachte transacties

Bewustheid van het gevaar geldt alleen in uitzonderlijke situaties, gelet op haar positie en deskundigheid. *Hoge Raad 27 november 2015 ECLI:NL:HR:2015:3399*

Wanneer is de bank aansprakelijk?

JA, ALS

- Wanneer de bank haar zorgplicht tegenover de consument heeft geschonden. Bijvoorbeeld als er sprake is van een niet-toegestane betaling, en er vanuit de zijde van de consument geen sprake is van opzet, fraude of grove nalatigheid
- Wanneer de bank onzorgvuldig heeft gehandeld bij het verstrekken van betaalrekeningen aan de bij de fraude betrokken rekeninghouders
- De bank heeft onvoldoende actie ondernomen toen de fraude en de betrokkenheid van de betreffende rekeninghouders werd ontdekt

NEE, ALS

- Als de consument de betalingen zelf heeft uitgevoerd en haar instemming daaraan heeft verleend. Er is dan sprake van een toegestane betaling, namelijk in opdracht van de consument
- De bank zorgvuldig heeft gehandeld bij het verstrekken van betaalrekeningen aan de bij de fraude betrokken rekeninghouders, bijvoorbeeld door controle in het 'Waarschuwingssysteem'
- De bank heeft voldoende actie ondernomen toen de fraude en de betrokkenheid van de betreffende rekeninghouders werd ontdekt, bijvoorbeeld door de betalingen terug te halen of door het tegenhouden van transacties